

Cartas

Carta de despedida de Josep Montasell, director del Parque Agrario del Baix Llobregat

Fecha: 28 de febrero de 2013

De: JOSEP MONTASELL

Benvolgut/Benvolguda,

Serveixi aquest correu per acomiadar-me com a director del Parc Agrari del Baix Llobregat.

Adéusiau.

Va ser a l'any 1996, ja en fa disset, que per encàrrec de la *Diputació de Barcelona* i el vistiplau de la *Unió de Pagesos de Catalunya* vaig poder realitzar l'estudi «Implantació d'un parc agrari a la comarca del Baix Llobregat». Aquest treball, que comptava amb el cofinançament d'un programa *Lifé* de la *Unió Europea*, va servir per definir el camí del que havia de ser el Parc Agrari del Baix Llobregat. El 26 de juny del 1998 es va constituir el seu ens de gestió en forma de Consorci.

A l'any 2004 em varen nomenar director del Parc Agrari del Baix Llobregat. Ser director va suposar una responsabilitat que vaig acollir amb molta il·lusió, ja que permetia una dedicació plena a aquest projecte engrescador i un contacte directe amb la pagesia i amb les administracions. A més, aquest càrrec em possibilitava anar definint i concretant el discurs del que havia de ser el Parc Agrari, una idea de què ningú no tenia experiència però que, tanmateix, amb els anys i el suport amb alts i baixos polític, tècnic i d'una part del sector agrari, s'ha pogut construir i anar perfilant.

El mateix any 2004, a proposta de JOAN CABALL, aleshores conseller del Comitè Econòmic i Social Europeu (CESE) i coordinador nacional de la *Unió de Pagesos*, i amb el vistiplau de la *Diputació de Barcelona*, vaig poder participar activament com a expert en la redacció del Dictamen «agricultura periurbana» (NAT/204 de 16 de setembre de 2004). Aquest document del CESE recollia bona part de les reflexions i propostes sobre les quals se sustentava i se segueix sustentant el desenvolupament del Parc Agrari del Baix Llobregat.

Transcorreguts els anys, la tasca duta a terme al Parc Agrari amb l'objectiu de consolidar la base territorial i facilitar la continuïtat de l'activitat agrària dels pagesos professionals ha obtingut un reconeixement molt important. Un bon exemple d'això és l'obtenció el 2012 de la qualificació de millors pràctiques en el *IX Concurs Internacional de Bones Pràctiques (Best Practices)* del Programa Habitat de les *Nacions Unides*. Aquesta distinció reconeix el caràcter innovador en matèria de governança de la iniciativa empresa al Baix Llobregat, que, sota l'impuls del *Consorci del Parc Agrari*, ha aconseguit consolidar-se i esdevenir experiència de referència més enllà de l'àmbit territorial que li és propi, sent un instrument per a la preservació, gestió i desenvolupament d'un espai agrari periurbà. El model del Parc Agrari s'inclourà en el *Novè Catàleg Espanyol de Bones Pràctiques*, que elabora el *Ministeri de Foment* i s'incorporarà a la *Biblioteca Ciutats per a un Futur més Sostenible*.

Evidentment, tot el que s'ha pogut dur a terme ha estat possible pel suport polític i l'impuls de la *Diputació de Barcelona*, del *Consell Comarcal del Baix Llobregat*, dels catorze municipis de la vall baixa i del delta del Llobregat i, des del 2004, de la *Generalitat de Catalunya*, així com de la *Unió de Pagesos*. Però també, i d'una manera molt destacada, pel treball del dia a dia, per les aportacions d'iniciatives novedoses, per l'esforç a l'hora de definir conceptes i establir i desenvolupar actuacions concretes que un equip de treballadors i de treballadores (tècnics i no tècnics, contractats o funcionaris, becaris o alumnes en pràctiques) ha dut a terme. Un equip cohesionat, il·lusionat amb el projecte i desitjós de fer-lo créixer. A tots ells, moltes gràcies. Ha estat un plaer treballar amb vosaltres.

Vull també recordar tota la pagesia que en un moment determinat va lluitar per aconseguir el Parc Agrari, la pagesia que amb el temps s'ha convençut de la necessitat de tenir-lo encara que en un primer moment hi tingués dubtes seriosos i fos combativa, a la que al principi hi creia i ara està desenganyada, a la que no hi ha cregut i no té cap intenció de creure-hi i a la que, malgrat tot, continua defensant el Parc Agrari. Moltes gràcies. Els debats, les controvèrsies, les discrepàncies, les col·laboracions, la participació activa franca, sincera i sense segones crec que ens ha ajudat a tots. A mi, segur que sí. Gràcies i disculpeu si, en alguns casos, no he aconseguit la complicitat necessària per empènyer endavant i de forma conjunta el projecte del Parc Agrari. No ha estat la meua intenció decebreus.

També cal mencionar totes aquelles persones que, des dels àmbits professionals més diversos, han col·laborat amb els seus estudis, treballs, recerques, assessoraments i tesis a dotar de cos teòric el Parc

Agrari i a fer propostes pràctiques per a la seva gestió. I, com no, aquelles persones ciutadans anònims que han participat en actes organitzats per promocionar l'activitat productiva del Parc Agrari o simplement ens han visitat i ens han encoratjat a seguir amb la feina que feiem. A tots, moltes gràcies.

Aquestes persones han patit, durant bona part de l'any 2012, per l'amenaça de la desaparició del Parc Agrari amb motiu de la proposta de l'empresa *Las Vegas Sands Corporation* de construir un complex lúdic conegut amb el nom d'*Euro Vegas* i que s'havia d'ubicar en bona part dels terrenys del Parc Agrari. Malauradament, la proposta era ben vista per determinats àmbits polítics, professionals, empresarials i socials de Catalunya. Recordo de manera especial, i amb agraïment, totes aquelles persones i entitats que van defensar amb coratge el Parc Agrari. El projecte va generar un trasbals important en la pagesia, en els treballadors del Consorci i en el mateix futur del Parc Agrari, així com també en bona part dels sectors polítics, religiosos, socials i professionals del país, de tal manera que va comportar que s'organitzessin nombrosos actes de debat i suport solidari en contra d'aquest projecte i a favor del Parc. L'amenaça quedà esvaïda quan, el 8 de setembre de 2012, *Las Vegas Sands Corporation* finalment va comunicar que havia decidit ubicar el complex a la Comunitat Autònoma de Madrid, bo i renunciant a les ofertes fetes des de Catalunya. El Parc Agrari havia superat una crisi important, tot i que segurament ha deixat algunes ferides que caldrà anar cicatritzant.

Tampoc vull deixar de fer una referència als inicis, gens fàcils, d'aquest projecte. Va ser una reivindicació persistent de la *Unió de Pagesos*, iniciada al final dels anys 1970 i principi dels 1980, finalment acollida i impulsada, primer, des de la Diputació i el Consell Comarcal i, després, els catorze municipis que s'hi van incorporar. Els pioners d'aquest projecte tenen noms propis i és just recordarlos (tot i el perill d'oblidarse d'algú): JOSÉ MONTILLA, MANEL ROYES, PEP RIERA, JORDI BERTRAN, TONI MONTSENY, MIQUEL REVERTER, FRANCESC RIBES, ISMAEL SANTONJA, MIQUEL DOMÈNECH, MANEL CANES. Ells foren els que amb convenciment, fermesa i constància varen haver d'afrontar totes les oposicions que des de determinats àmbits d'algunes administracions i del mateix sector agrari anaven apareixent en contra del projecte del Parc Agrari del Baix Llobregat. I no defallir.

Jo vaig començar a treballar en el projecte del Parc Agrari desenvolupant un estudi que comptava amb el suport de la *Unió Europea* a través de l'atorgament d'un programa *Life* i acabo amb un reconeixement del Parc Agrari per part de les *Nacions Unides*. Per qualsevol persona, aquest guardó ha de ser una satisfacció. Per mi, per la part en què hagi pogut contribuir, ho és. Per molts d'altres, polítics, tècnics, pagesos espero que també ho sigui. I no en vull tenir cap dubte.

Ara, alguns dels que en un moment determinat varen creure que jo podia aportar quelcom al projecte han cregut que ja s'ha complert una etapa i que haig d'incorporarme a d'altres funcions dins de la *Diputació de Barcelona*. Un nou equip, unes noves idees, unes maneres de fer diferents, noves empaties han de definir el Parc Agrari del futur. Al nou equip que s'incorpori amb qui espero poder colaborar encara que sigui col·lateralment li desitjo molta sort en la definició del futur del Parc Agrari i en les accions que dugui a terme per apropar's-hi.

Per acabar, crec que és bo recordar la frase del físic alemany MAX PLANCK quan deia que «les noves veritats no triomfen convencent els vells oponents, sinó fentles evidents a les noves generacions».

Moltes gràcies.

JOSEP MONTASELL

Can Comas (El Prat de Llobregat), 28 de febrer de 2013

D'ara en endavant em podreu trobar a:

Diputació de Barcelona

Àrea de Territori i Sostenibilitat

Àmbit d'Espais Naturals

Direcció territorial agrària

Carrer Urgell, 187. Edifici del Relotge, tercera planta

08036 Barcelona

Tel. 93 402 22 12

Tel. 649 260 892